

HvA CAMPUS NIEUWS

INDITNUMMER

5 FASHION TECHNOLOGY LAB

'Een originele toekomstvisie
krijg je er gratis bij.'

9 FABCITY CAMPUS

Campus voor *urban
revolutionaries?*

10 PROMOVEREN

Ineens is je proefschrift razend
actueel.

15 GOEDE BUREN

Co-creatie met kids.

Ondernemersvraag? Kom binnen!

Innovatieve studentenstart-ups of het waardevolle onderzoek van de HvA zichtbaar maken voor iedereen die over de Wibautstraat fietst of rijdt. Dat is de bedoeling van **Entrepreneurship Centre** (werktitel), **in het Wibauthuis**. 'Dat kan bijvoorbeeld op een interactieve manier, via een touch screen,' vertelt Bart van Grevenhof, van het programma Ondernemerschap, 'Studenten zouden onder de bezoekers marktonderzoek naar hun productidee kunnen doen. Bijvoorbeeld, de vraag stellen aan het publiek: zou u dit aanschaffen of gebruiken?' Daarnaast krijgt het Entrepreneurship Center ook andere functies. Studenten, docenten en buurtbewoners kunnen binnen lopen met **vragen over ondernemerschap**. 'Deze vragen kunnen bijvoorbeeld worden beantwoord door studenten Product Design,' aldus Van Grevenhof. 'Of studenten International Business, die bijvoorbeeld hun kennis aanbieden over in- en export.' Daarnaast is er ruimte voor een klein aantal student-ondernemers om **hun business te runnen**. De ruimte wordt omstreeks februari in gebruik genomen. *Ken je een studentenstart-up of onderzoek, dat zeker in het Entrepreneurship Centre getoond zou moeten worden? Geef het door via: ondernemerschap@hva.nl.*

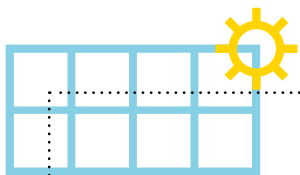
Hergebruiken die **zooi**

Op maar liefst **200 abri's in de stad** lieten studenten, docenten en lectoren van faculteit Techniek de afgelopen maand zien hoe de HvA werkt aan **slim hergebruik van afval**. Op die manier maken wij zichtbaar: **de HvA is behalve een onderwijsinstelling ook een kennisinstituut**, waar dagelijks gewerkt wordt aan oplossingen voor complexe vraagstukken in de stad. Parallel aan de abri-campagne liep ook de social media campagne **#hergebruikendiezooi**. De komende maanden stipt de HvA meer punten aan: Hva.nl/maakteereenpuntvan

Colofon

HvA Campus Nieuws
Jaargang 6, #1 – 2016
Hogeschool van Amsterdam,
Bureau Nieuwbouw
020 595 3902
amstelcampus@hva.nl
hva.nl/amstelcampus
Redactioneel advies en realisatie
Esther Barfoot
Redactie Brenda Baars,
Anne van den Eijnden,
Suzanne Okkes,
Esther Purmer
Vormgeving DATBureau
Fotografie Het Klikt
Fotografie
Druk Opmeer Drukkerij bv
Illustratie Moederschap
(pagina 10-11)

Hoe houden burger-initiatieven stand?

Steeds meer burgers ontwikkelen zich als stadmakers; ze verenigen zich in buurtplatforms, beginnen buurttuinen of kopen samen zonnepanelen. Maar hoe kun je zorgen dat die burgerinitiatieven stand houden? Met je burenzonnepanelen kopen is één ding, maar als je dat goed wilt regelen voor de hele wijk, moet je toch op zoek naar een rechtsvorm. En je kunt niet verwachten dat de initiatiefnemers alles in hun vrije tijd blijven doen. Op een gegeven moment is er een verdienmodel nodig. Hoe kunnen de professionals die de HvA opleidt, bijdragen aan het voortbestaan van dit soort initiatieven?

Dit is de thematiek van de **Knowledge Mile Conferentie 'Design & The City'**, die in het kader van het Nederlandse voorzitterschap van de EU wordt gehouden van **19 tot 22 april 2016**. Op donderdag 21 april spreken professionele stadmakers en onderzoekers uit binnen- en buitenland over hun ervaringen. Op vrijdag 22 april verzorgen zij workshops. Kaarten voor de conferentie kosten 50 euro in de voorverkoop, 75 euro vanaf 1 maart. Aan de workshops kun je deelnemen voor 25 euro. Voor HvA-medewerkers en studenten zijn een aantal gratis kaarten gereserveerd, maar op=op. Designandthecity.eu

UITGEKLEEDBYAMFI

AMFI zoekt de verbinding tussen mode en de maatschappij en focust zich op draagbare mode. Wat zijn eigenlijk de achtergronden van de trends die we zien op straat en op de campus? AMFI-student Sanne Nooitgedagt fotografeerde en analyseerde de look van medestudent Aron Meijer.

Aron draagt hier een chino, een trendy casual broek. Aan het begin van de 19e eeuw werd de chino ontworpen en gebruikt als onderdeel van het Britse en Franse legeruniform. Deze broek, gemaakt van een 'twill fabric' (een geweven stof) van honderd procent katoen, was simpel, licht en comfortabel te dragen voor de soldaten. De broek werd daarom ook al gauw overgenomen door het Amerikaanse leger. Dankzij het draagcomfort droegen zij de chino steeds vaker in hun vrije tijd, en dit is waar de reis van het fashion-item voor de rest van de bevolking is begonnen. De chino werd écht populair, toen ook Amerikaanse presidenten de broek begonnen te dragen vanwege de duurzame stof en de casual chic uitstraling. Tegenwoordig wordt de broek gecombineerd met sneakers, voor een nonchalante look. Maar zelfs met afgetrapte Adidas-gympies, zoals Aron draagt op de foto, blijft de look gekleed. En helemaal *on trend*, want *trainers with trousers* is dé look voor herfst 2016. We verklappen het maar alvast.

Sanne Nooitgedagt, tweedejaars International Fashion & Branding student, is geïnteresseerd in de diepere psychologische en filosofische betekenis van mode. Aron Meijer is ook tweedejaars International Fashion & Branding.

Amstelcampus

BOERHAAVE BOERDERIJ & LEEUWENHOEK-WONINGEN

- Op de plek van de HvA Boerhaave Boerderij start De Key in het najaar van 2016 met de bouw van 67 studentenwoningen.

CONRADHUIS

- Er wordt gewerkt aan een tijdelijke invulling van het Rijnspoorplein-West tot de start van de bouw van het Conradhuis in de zomer van 2016. Dit moet een concept worden waarbij onderwijs, onderzoek en ondernemerschap een plek krijgen.

BENNO PREMSELAHUIS

- Op de begane grond van het Benno Premselahuis is sinds kort een werkplaats gevestigd: het Makers Lab, met allerlei gereedschap, digitale printers, etc.
- Op het dak van het Benno Premselahuis wordt binnenkort een daktuin aangeplant. Lees er meer over op pagina 14.
- Op 7 oktober vond de feestelijke opening plaats waarbij grondleggers van de Maker Movement, Sylvia Martinez en Gary Stager, spraken over de educatieve mogelijkheden van dit soort labs.
- Zo is HvA niet alleen meer een 'denkende' partij, maar heeft het ook een platform om dingen te maken. Dat zei Hans Amman, vicevoorzitter College van Bestuur UvA-HvA bij de opening.

MULLER-LULOFSHUIS

- Bij de opleiding CMV op de achtste etage van het Muller-Lulofshuis is sinds kort een *wall tattoo* te bewonderen, gemaakt door kunstenaar Pieter Borst. Het stelt een levensgrote parade voor en beslaat de hele hoogte en lengte van de muur.

Campus Gezondheid

NICOLAES TULPHUIS

- Negen AMC management trainees hebben onderzoek gedaan naar een mogelijke Health Campus.
- Een Health Campus kan een oplossing zijn voor de zogenaamde 'verzuiling' tussen de verschillende zorgdisciplines.
- Op het vlak van onderwijs en onderzoek zou meer gezamenlijk gedaan kunnen worden met de overlappende onderwerpen anatomie, fysiologie en pathologie.

Heb jij ook nieuws over jouw campus?
Laat het ons weten via amstelcampus@hva.nl

FASHION TECHNOLOGY LAB

Stel je voor, een virtuele catwalk. In virtual realitybril Oculus Rift zie je een simulatie van een modeshow. Het lijkt alsof je tussen de modellen doorloopt en de fashion-items kunt aanraken... Hier hebben vijf studenten van verschillende studierichtingen het afgelopen jaar aan gewerkt. Een co-productie van MediaLab en het Fashion Technology Lab, dat stevig aan de weg timmert als onderdeel van de onderwijsinnovatie aan de HvA. Coördinator [Lisette Vonk](#) vertelt over het modelab.

Amber Slooten ontwikkelt een manier om haar digitale collectie te presenteren in de vorm van hologrammen.

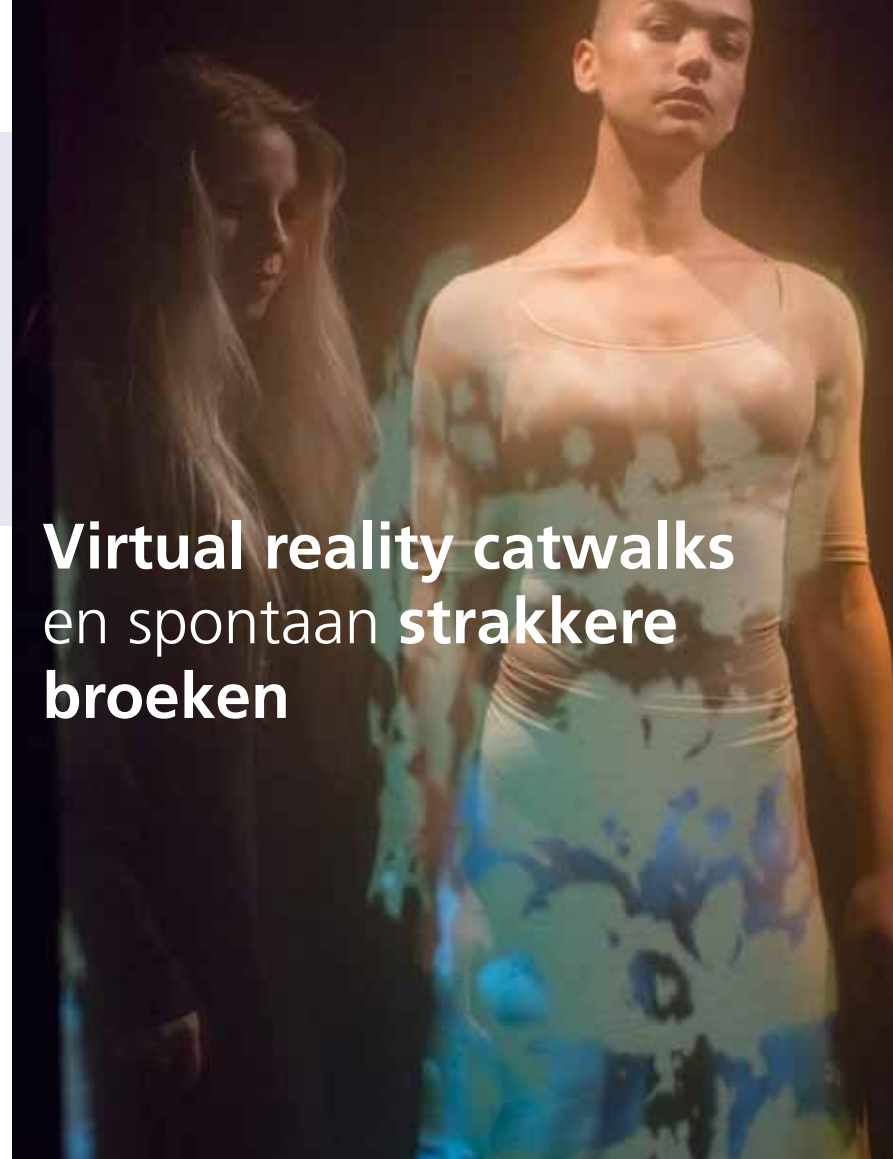
‘Een virtuele catwalk is meer dan een leuk foefje,’ vertelt Lisette. ‘De fashion industrie is totaal niet duurzaam. Wereldwijd worden tonnen onverkochte kleding weggegooid. Als je meer mode digitaal kunt laten zien, hoef je minder te produceren. Een mode-item kan bijvoorbeeld pas geproduceerd worden, als je het besteld hebt.’ Je zou in de winkel mode kunnen presenteren, fantaseert Lisette, via de Oculus Rift of een hologram. ‘Of je werkt met een combinatie van digitaal en virtueel. In de winkel kun je één variant van een jurk aanraken; de andere kleuren zie je digitaal.’

Originele toekomstvisie

‘Maar,’ zegt Lisette, ‘de digitale representatie van mode-items heeft nog wel een beetje het niveau van een foefje. Die kleding moet er zó echt uitzien, dat je het gevoel krijgt dat je er zo in kan kruipen. Dat willen we de komende jaren verder ontwikkelen.’ Waar het om draait: deze studenten – die de virtuele catwalk overigens ontwikkelden in opdracht van een groot bh-merk – leren exploratief onderzoek doen. ‘Mooi neveneffect is dat ze makkelijker out of the box leren denken en een originele toekomstvisie ontwikkelen,’ aldus Lisette.

Smart fashion

Het voorbeeld laat zien wat de kracht is van het Fashion Technology Lab. Interdisciplinaire groepen studenten verbinden zich rond een uitdagende en innovatieve onderzoekopdracht vanuit het bedrijfs-

Virtual reality catwalks en spontaan strakkere broeken

leven. Al doende leren zij op een vernieuwende manier en innoveren zij het bedrijfsleven en de modebranche. Het Fashion Technology Lab – een samenwerkingsverband van AMFI (Amsterdam Fashion Institute), DMCI (faculteit Digitale Media en Creatieve Industrie) en Amsterdam Creative Industries – richt zich op drie thema's: virtual fashion, retail technology en smart wearables.

Digitale stoffen

Het afgelopen jaar zijn er binnen de drie thema's nog meer interessante projecten gedaan. In februari wordt bijvoorbeeld een digitale stoffen-database opgeleverd, waarin studenten stoffen kunnen zoeken en kunnen toepassen in digitale creaties.

Je lijf scannen

En voor het komend jaar staan er nog veel meer spannende projecten in de steigers. Om er een paar te noemen: Lisette heeft met haar lectoraat Fashion Research & Technology en het lectoraat Cross-media een beurs aangevraagd voor onderzoek naar digitaal passen door het scannen van je lijf. Binnen Smart Wearables, wil een student Electro Engineering onderzoeken of het mogelijk is dat bij intensievere beweging je broek strakker gaat zitten. Lisette: ‘En samen met MediaLab doen we ook onderzoek naar de hype van smart wearables. Daarbij gaat het altijd over zaken als je hartslag meten met je jack. Maar is dat nou wat consumenten willen? En kunnen we smart wearables niet veel meer high fashion maken?’ ◀

Nederland is de komende maanden voorzitter van de Europese Unie. Wat draagt de HvA bij aan het oplossen van prangende, mondiale vraagstukken: klimaatverandering, armoede en de toenemende vluchtelingenstroom? Vier voorbeelden van geëngageerd onderwijs en onderzoek.

Prangende wereldproblematiek en wat wij daar aan doen...

KLIMAAT 'Klimaatbestendig inrichten is meer dan overlast bestrijden'

Lector **Jeroen Kluck** onderzoekt hoe verschillende soorten wijken ingericht kunnen worden zodat ze bestand zijn tegen klimaatverandering: extreme neerslag en hittegolven. Het onderzoeksteam bestaat uit drie onderzoekers en valt onder de faculteit Techniek.

'Klimaatbestendig inrichten is meer dan overlast bestrijden,' vertelt Jeroen. 'Je kunt de stad ook aangenamer maken. Want vergroenen is een belangrijke oplossing voor wateroverlast en hitte.' Samen met de drie onderzoekers, Waternet, het Stadsdeel en vier gemeenten (Houten, Hoogeveen, Eindhoven en Amsterdam) wil Kluck laten zien hoe eenvoudig het is om klimaatbestendig in te richten. 'Als water de goede kant op wordt geleid, is het vaak al opgelost. Het is een kwestie van anders ontwerpen.'

Kluck en zijn onderzoekers zijn een voorbeeldenboek aan het maken, waarin ze laten zien hoe dat er uit kan zien in allerlei karakteristieke wijken zoals een 'bloemkoolwijk', een 'tuindorp' en een 'flattenwijk'. Jeroen: 'We hebben al een bloemkoolwijk uitgewerkt. Je moet zorgen dat als het echt heel hard regent, het water netjes in je straatprofiel past. Bijvoorbeeld, doordat de straat lager ligt dan de huizen. We hopen nieuwe standaarden te ontwikkelen voor straatprofielen. Als je die nieuwe profielen kunt aanbrenge(n) als de straat en het riool vervangen moeten worden, vallen ook de kosten mee.'

Hittestress blijkt wat lastiger. Jeroen: 'Bij een hittegolf overlijden meer mensen, maar dat is meer een zorgkwestie, bijvoorbeeld van voldoende drinken.' Toch kun je met meer bomen, minder steen en meer water een verschil maken in hittestress. Een andere optie waar nu onderzoek naar wordt gedaan, is verkoelend water in de stad. In de nacht blijven vijvers juist warmer dan de stad. Kun je ze anders vormgeven, zodat ze 's nachts juist wel voor verkoeling zorgen? Dat onderzoekt doet het lectoraat met o.a. Wageningen University and Research Centre.

Jeroen is ervan overtuigd dat juist een hogeschool, zoals de HvA, een belangrijke rol kan spelen in dit soort urgente vraagstukken. Jeroen: 'De aanpakken moeten snel en helder zijn. Als hogeschool kunnen wij veel kennis ophalen uit de universiteiten en dat meteen toepasbaar maken.' ◀

Water-hva.nl

VLUCHTELINGEN 'Wij hebben een mooi maatschappelijk statement gemaakt'

Aan de HvA studeren zo'n honderd vluchtelingstudenten. Zij worden (o.a. financieel) ondersteund door stichting UAF. Het UAF en de HvA werken al een aantal jaar samen onder de noemer Students that Matter. 'En niet pas nu het thema vluchtelingen zo actueel is,' zegt

Marjolijn Kaak, afdelingshoofd van de Dienst Studentenzaken. Marjolijn stond in 2012 met toenmalige rector Jet Bussemaker en oud-directeur Marcelle Peeters aan de basis van Students that Matter. Toch is de huidige actualiteit ook aanleiding voor een extra denktank. En daar komen mooie initiatieven uit.

Students that matter bestaat uit drie pijlers:

1. Onderwijs. Er is een taalschakelaar waar vluchtelingstudenten Nederlands leren en worden voorbereid op studeren in Nederland. Ook daarna, tijdens hun studie, worden de vluchtelingstudenten ondersteund.
2. Bewustwording. O.a. door Movies That Matter in samenwerking met FLOOR. Om studenten en docenten bewust te maken van hun multiculturele school, stad en de samenleving waarin zijn straks gaan werken.
3. Scholars at Risk. De HvA is de eerste hogeschool, die gevluchte wetenschappers een plek biedt om hun onderzoek voort te zetten.

Maar door de uitgebreide aandacht voor vluchtelingen in de media willen steeds meer HvA-medewerkers en studenten iets betekenen voor vluchtelingen. Marjolijn: 'Om te voorkomen dat er talloze goedbedoelde, maar niet duurzame acties plaatsvinden, hebben wij een denktank opgezet,' vertelt Marjolijn. 'Daar hebben wij natuurlijk ook vluchtelingenstudenten bij betrokken, zodat we niet over ze, maar met ze praten.' Daar zijn een aantal mooie initiatieven uitgekomen, die de denktankleden nu verder uitwerken. Zoals, het beter voorlichten van docenten over wat het betekent om vluchtelingenstudenten in de klas te hebben.

Marjolijn: 'Daarnaast zijn we een soort buddyproject aan het opzetten. Een Nederlandse student begeleidt een vluchtelingenstudent met name op het sociale vlak. Vaak zijn vluchtelingen helemaal alleen. De buddy kan vragen: ga je mee een biertje drinken? Of uitleggen hoe het verenigingsleven werkt. Of ze kunnen samen sporten.'

'Bij veel kleine dingen, zoals het vinden van een stageplek of een bijbaantje, heeft de Nederlandse student profijt van zijn netwerk,' vertelt Marjolijn.

'Je weet altijd wel weer een baantje te vinden via een oom of tante of de broer van de buurman. Vluchtelingen hebben dat netwerk niet. Medewerkers van de HvA kunnen die rol van "oom of tante" op zich nemen en bijvoorbeeld helpen een stage te vinden. Wij vinden het wel belangrijk dat ze dan voor de gehele duur van de studie van de vluchtelingenstudent "oom of tante" zijn.' Marjolijn was zelf ook 'tante' van een Iraanse student. 'Hij mailde mij af en toe: ik heb een lastige presentatie, mag ik hem oefenen? Of toen hij stage wilde lopen, heb ik even zijn brief nagelopen.'

Inmiddels trekt de HvA samen op met andere hogeronderwijsinstellingen in Amsterdam, zoals UvA, VU, HKU en wetenschapsinstituut KNAW, vertelt Marjolijn. Binnenkort sluit ook het ROC van Amsterdam aan. Ook is de HvA in gesprek met de Amsterdamse wethouder van Economische Zaken en het bedrijfsleven, om te kijken hoe de vluchtelingen die Amsterdam binnenkomen een plek kunnen krijgen in de maatschappij. ◀

ARMOEDE 'Wij problematiseren dat wij een witte middenklasse opleiding zijn'

Outreaching Werken en Innoveren; zo heet het lectoraat van Martin Stam. Dat vraagt natuurlijk om uitleg. 'Het is een term uit de jaren negentig', vertelt Martin. 'Sociaal werk werd toen efficiënt gemaakt. Met spreekuren. Sommige sociaal werkers zeiden "dat werkt zo niet" en gingen op de fiets naar een gezin dat door deurwaarders uit huis gezet dreigde te worden. Zij vonden dat sociaal werk precies dat moet zijn: sociaal.' Het lectoraat onderzoekt hoe een sociaal netwerk, inclusief de sociaal werker, voor kwetsbare mensen het verschil kan maken.

'We bedoelen outreachend niet alleen in de fysieke zin, maar juist ook mentaal,' zegt Martin. Als sociaal werker moet je niet óver mensen praten, vindt hij, maar mét.

> vervolg pagina 7

Want zoals Ghandi zei: 'Whatever you do for me without me, you do against me.' Martin: 'Wij problematiseren daarom dat wij een witte middenklasse opleiding zijn. Met mensen die armoede niet aan den lijve hebben ondervonden. We missen de oren, de taal en de ervaring. Daarom betrekken wij ervaringsdeskundigen bij de opleiding en het beroep.'

Een mooi voorbeeld van outreachend werken vindt Martin 'Je Eigen Stek' in De Pijp. Een plek waar dak- en thuislozen op adem kunnen komen en op weg gaan naar zelfstandig wonen. Maar: gerund door henzelf en met een paar ondersteuners, ervaringsdeskundigen én professionals. Een ander spannend voorbeeld zijn de tweeëntwintig Samen DOEN-teams die in Amsterdamse

buurten actief zijn. Deze teams richten zich op huishoudens met meerdere problemen, zoals schulden, eenzaamheid of verslavingsproblemen. Uitgangspunt van de teams is het versterken van de eigen kracht en vergroten van het netwerk. 'Deze teams zijn laboratoria waarin met de "kanteling" van klant naar co-producent wordt geëxperimenteerd. Ze zijn het Amsterdams antwoord op de transformatie naar een sociaal sociaal werk.' Zowel bij Je Eigen Stek als bij de Samen DOEN-teams doet het lectoraat meerjarig onderzoek, waaronder promotie-onderzoek, lopen studenten stage en worden de professionals ondersteund.

Martin. 'Sinds Bussemaker in 2009 zei dat welzijnswerkers en zorgverleners meer outreachend moesten werken, is het geen buitenbeentje meer.' ◀

ARMOEDE 'De bekende budgetcursus is weinig effectief'

Het lectoraat Armoede en Participatie, van Roeland van Geuns houdt zich bezig met armoede, schulden en de manier om daaruit te komen. Wie zijn de mensen die in armoede leven en schulden hebben? Waardoor komt dat? En op welke manier kunnen ze daaruit komen?

'Wij richten ons op onderzoek naar de vormgeving en effectiviteit van interventies, zoals re-integratie, schuldhulpverlening en armoedebestrijding', vertelt Roeland. 'We inventariseren welke interventies en aanpakken er al zijn en hoe effectief ze zijn. Samen met professionals en organisaties ontwikkelen we ook weer nieuwe aanpakken en meten die vervolgens weer.' Een bekende interventie is bijvoorbeeld de budgetcursus, vertelt Roeland. 'Bekend is dat de effectiviteit daarvan laag is. We doen iets fout, sluiten niet aan bij de daadwerkelijke behoefte. Hoe kunnen we dit effectiever krijgen?'

Onderzoekers van het lectoraat draaien mee in twee field labs, in twee stadsdelen: Zuidoost en Nieuw-West. Samen met andere betrokkenen zoals het stadsdeel, de gemeente, burgers, maatschappelijke organisaties en soms het bedrijfsleven, doen Roeland en de zijnen, meerjarig onderzoek naar een aantal fundamentele vragen, ontwikkelen ze samen interventies, implementeren ze en kijken of het toegevoegde waarde heeft.

Roeland: 'In Zuidoost is de vraag: wat kun je doen om jongeren die op het ROC zitten, beter voor te bereiden op een economisch zelfstandig leven? Zij hebben nu vaak al te maken met volledig ontaarde schulden. De problematiek wordt eerder groter dan kleiner, terwijl er heel veel ondersteuning is. Ergens is er geen aansluiting tussen problemen en ondersteuning. Kan die match tot stand komen?' In Nieuw-West doen de onderzoekers inhoudelijk hetzelfde, maar gaat het over volwassenen die nog niet echt in de financiële problemen zitten, maar het risico lopen af te glijden. ◀

Een off-grid, zelfvoorzienende en circulaire campus verrijst van april tot juni 2016 op de Kop van het Java-eiland: de FabCity Campus. Het is een onderdeel van het culturele programma Europe by People, dat parallel loopt aan het Nederlandse voorzitterschap van de Europese Unie. HvA is één van de kernpartners van FabCity Campus. Wat gaat de HvA daar allemaal doen?

De FabCity Campus brengt jonge mensen bijeen om creatieve antwoorden te vinden op de uitdagingen waar Europese steden voor staan. Rob Andeweg, programmamanager van het FabCity Campus, vertelt: 'Door jongeren met uiteenlopende achtergronden en van verschillende studierichtingen samen te brengen, creëer je de voorwaarden om tot nieuwe oplossingen, inzichten en ontwerpprincipes te komen.' De FabCity Campus is een inspirerende plek waar ruimte is om te bouwen, te ontwerpen, te timmeren, te experimenteren, te debatteren en – natuurlijk – te eten, drinken, sporten en nog veel meer. De FabCity Campus is zelfvoorzienend en circulair o.a. op het gebied van energiegebruik, voedsel en afvalverwerking.

Grote-mensenspeeltuin

Een belangrijke motor van de kennisontwikkeling op de FabCity Campus zijn tien onderzoeksgebieden in Amsterdam. Samen met de andere betrokkenen heeft HvA tien Amsterdamse buurten met een transformatieopgave gekozen, waar zij het onderzoek op zullen richten. Rob: 'In elk van de tien onderzoeksgebieden gaan zo'n veertig studenten aan de slag; ongeveer een derde Amsterdamse studenten, een derde studenten die elders in Nederland studeren en een derde internationale studenten.' Zij gaan aan de slag met de meest

FabCity Campus

uiteenlopende vragen zoals: kan een 'grote-mensenspeeltuin' bijdragen aan de mentale gezondheid van volwassenen? Kunnen iconische panden, zoals de silo's op het Zeeburgereiland, een rol krijgen in sociale en economische activering in een wijk? Hoe kunnen we winkelstraten revitaliseren?'

Urban revolutionaries

De centrale plek op FabCity Campus voor deze studenten is het Learning Lab, een paviljoenconcept ontwikkeld door Toon Agterberg, coach bij AMFI en motor achter de conceptstore op het Spui. Suzanne Hansen, van het programma Ondernemerschap, vertelt hierover: 'Hoe zorg je dat studenten de inzichten kunnen verwerken en weer een stap verder kunnen brengen? Hoe zorgen we dat er Europese samenwerkingen tussen studenten onderling ontstaan? Dat we met z'n allen een campus voor *urban revolutionaries* maken?'

FACTS EU-VOORZITTERSCHAP

- ★ NL 6 maanden voorzitter EU
- ★ EU-top op Marineterrein Kattenburg
- ★ 15 ministerraden
- ★ 25.000 deelnemers
- ★ Parallel cultureel programma Europe by People
- ★ Met FabCity Campus op kop Java-eiland

Daar gaat het Learning Lab aan bijdragen.'

Wikkelhuisjes

Het ontwerpconcept van het Learning Lab is een tent met daar omheen wikkelhuisjes omringd met duurzaam wit zeildoek. Suzanne: 'Studenten kunnen dat doek tijdens de tien weken van de FabCity Campus gebruiken als canvas, om nieuwe inzichten over hun onderzoek en sociale innovaties te presenteren. Zo ontstaat langzaam een door studenten geïllustreerd dorp.'

VERBORGEN SCHATTEN

De Amstelcampus begint een echt broedplek te worden, waar je interessante collega's ontmoet, van steeds veelzijdigere horeca kunt genieten, lekker kunt werken en naar fascinerende sprekers kunt luisteren. Maar er valt nog veel meer te ontdekken. Zoek mee naar de verborgen schatten en herkenbare elementen op de HvA-campus.

En win een limited edition Amstelcampus-koffiewaaiertje! ◀

Hoe kun je de Amstelcampus-koffiewaaiër winnen? Omcirkel (duidelijk) de volgende 14 items op de zoekplaat, fotografeer dit en mail jouw reactie vóór 29 februari naar amstelcampus@hva.nl, onder vermelding van je naam en je HVA-postadres. Alle juiste inzendingen ontvangen de koffiewaaiër per interne post.

☐ 3D-printer	☐ Vleermuis skelet
☐ Piano	☐ Wandklok
☐ Braincar	☐ Broodje Kaas-sessie
☐ Tomatensoep	☐ Filmvertoning
☐ Koffiewaaiër	☐ Drijf vuilnisboot
☐ 3 Start-up meubels	☐ Join the Pipe
☐ Laadpaal elektrische voertuigen	☐ Bloemkool

Internationale besmetting in de

Steeds meer docenten willen promoveren. Dat is goed voor hen én goed voor het onderwijs van de HvA. De HvA promoot daarom het promoveren. Kort nadat promovendus [Michel Knoppel](#) in 2007 was begonnen met zijn proefschrift, bleek zijn onderwerp razend actueel. Midden in de kredietcrisis onderzocht hij de invloed van de Amerikaanse huizenmarkt op de Nederlandse markt. Michel en zijn promotor [Henk Jager](#) (emeritus hoogleraar International Economics aan de UvA) vertellen.

Michel Knoppel: 'Mijn onderzoek gaat over wat we noemen: *international contagion*, internationale besmetting, in dit geval op de vastgoedmarkt. A niest en B raakt besmet. Hoe gebeurtenissen op de Amerikaanse huizenmarkt doorwerken naar internationale huizenmarkten.'

Henk Jager: 'Toch is ons onderzoek niet zo voorspellend geweest, hoor. Ik zie het meer als toeval dat de kredietcrisis net uitbrak toen we met dit onderwerp begonnen.'

M: 'Mijn promotieonderzoek was een vervolg op mijn masterscriptie en die was ik al ruim voor 2007 begonnen. En dat woord *contagion* komt van Henk.'

H: 'Voordien had ik *contagion* op de valutamarkten onderzocht. Tijdens de Aziatische valutacrisis in 1997 was heel duidelijk dat er grensoverschrijdende besmetting plaatsvond. De crisis begon in Thailand met de val van zijn munteenheid, de Baht. Later zagen we in alle omringende landen de valuta kelderen. Ook op de obligatiemarkt is het begrip *contagion* aardig ingeburgerd, maar op de huizenmarkt was dit nog helemaal nieuw.'

M: 'Maar ineens bleek dat we het meest actuele onderwerp bij de kop hadden, dat je maar kon verzinnen.'

H: 'Enkele jaren voordat wij begonnen, schreef *The Economist* al over de dreiging van een barstende bubbel in de Amerikaanse huizenmarkt. Maar dat dat zo'n forse crisis zou opleveren, zagen we niet aankomen. De kracht van de doorwerking op de internationale markten verraste ons, want wij wisten ook niet dat de Europese banken zo omvangrijk pakketten van slechte, Amerikaanse hypotheek hadden aangekocht.'

M: 'Wat ik aan het onderzoeken ben, is hoe sterk het effect van *contagion* is. De huizenprijs van een land wordt door een aantal factoren beïnvloed. Binnenlandse factoren zoals de rente en het inkomen van een bevolking. En buitenlandse factoren, zoals de ontwikkeling van de wereldeconomie of de internationale rente. Maar ook de Amerikaanse huizenprijzen zijn een internationale factor. Huizenmarkten worden doorgaans gezien als lokale markten, maar als we kijken naar gebeurtenissen van 2007, maar ook al een lange periode ervoor, zie je dat huizenprijzen, internationaal gezien, steeds meer samen bewegen.'

H: 'Maar let op, met besmetting bedoelen we alléén de invloed van Amerikaanse huizenprijs op de huizenprijzen in andere ontwikkelde landen. We beperken zo het onder-

zoek om het hanteerbaar te houden. *Contagion* is maar één onderdeel van de internationale beïnvloeding.'

M: 'Over het algemeen definiëren economen *contagion* als toegenomen correlatie (in dit geval tussen de huizenprijzen), die veroorzaakt wordt door internationale invloeden.'

H: 'Maar wij vinden die definitie te zwak. Want correlatie zegt nog niets over oorzaak en gevolg. Dus wij willen weten: heeft de Amerikaanse huizenprijs een significante invloed op de huizenprijzen in de Europese OESO-landen? Zoja, hoe groot is die? En neemt dat effect door de tijd toe?'

M: 'Nou, en om dat te achterhalen moeten we alle potentieel verklarende variabelen – dus alle nationale en internationale mogelijke invloeden en specifieke *contagion*-variabelen – in ons statistische onderzoek stoppen. Dit om te voorkomen dat hun invloed ten onrechte voor een deel aan de *contagion* wordt toegeschreven.'

H: 'Met al die andere mogelijk verklarende variabelen doen we dan verder niet zoveel. Als het een nette vergelijking is, die appelleert aan ons gevoel van plausibiliteit, richten we ons vervolgens puur op die Amerikaanse huizenprijs. Is die invloed significant? En hoe is dat in

huizenmarkt

STERKERE BAND MET UVA

Michel Knoppel heeft ook een co-promotor, Frank Jan de Graaf, lector Corporate Governance and Leadership. Frank Jan vond het belangrijk dat het promotie-onderzoek van Michel de samenwerking tussen de HvA en de UvA zou versterken. Dat is gebeurd, bijvoorbeeld doordat Michel een dag per week op de UvA gaat werken tussen de universitaire promovendi. Daarnaast maakt Michel ook kennis met het Tinbergen Instituut, het economisch instituut van de UvA, VU en Erasmus Universiteit. Daar kan hij, aldus Henk Jager, een beetje 'shoppen' ten behoeve van zijn proefschrift.

MICHEL IN HET KORT

- Buitenpromovendus
- Financiering 0,6 FT
- 3 dagen promotieonderzoek
- 2 dagen docent Internationale Economie en Corporate Finance
- Oprichter Promovendi Netwerk

'De HvA investeert aanzienlijk in promovendi, dus een goed rendement op die investering is belangrijk. Naast het lesgeven wil een promovendus vaak ook op andere manieren uitgedaagd worden.'

de loop van de tijd met die invloed? Is er een significante toename van de *contagion*? Het is een behoorlijk econometrisch onderzoek, maar qua onderwerp en uitkomst heel praktijkgericht: econometrie als instrument.'

M: 'Door de globalisering zien we inderdaad dat die huizenprijzen

steeds meer samen bewegen. Maar is dat structureel of tijdelijk van aard? Dat is van belang om te weten, want een structurele problematiek vraagt om een andere aanpak, dan een tijdelijke.'

H: 'De Nederlandse Bank of de Europese Centrale Bank kunnen straks op basis van ons onderzoek

steviger zeggen: er is daadwerkelijk sprake van besmetting vanuit Amerikaanse huizenmarkt en in toenemende mate. Wij willen niet zo afhankelijk zijn van de Amerikaanse huizenmarkt. Dus banken, maak geen gebruik van risicovolle portefeuilles van Amerikaanse hypotheek.' ◀

Op de foto: Michel Knoppel (links) en Henk Jager

Sportcafé Amstelcampus vernieuwd

'Het was gewoon niet gezellig', vertelt Pascal van Zwieten, bedrijfsleider van Café Amstelcampus over zijn eigen sportcafé. 'Er hing een beetje een ziekenhuissfeer.' En dus is het café opnieuw behangen en geschilderd. De verlichting is aangepast, de bar is verbouwd. Er is op de eerste etage een loungehoek ingericht met leren banken en hangmatten. En het bestaande meubilair is opgeschuurd, voor een iets meer geleefde look. Van Zwieten: 'In plaats van de lelijke geluidspanelen aan de muur, hebben we een groene wand met planten. Kurk op de muur. Tapijten en kleden op de grond. Veel gezelliger.' In de week van 8 februari wordt het café heropend. Je bent van harte welkom voor de lunch. 'We maken veel zelf, zoals een broodje hete kip'. Of 's avonds voor een drankje, terwijl je kijkt naar een wedstrijd van hoog niveau in de sporthal. Bekijk ook de flyer van het openingsprogramma in de week van 9-13 februari op facebook.com/amstelcampusleinen

Buitenlab op het dak

Een mooi, nieuw groen-experiment voor HvA. Op het dakterras van het Benno Premselahuis wordt bij wijze van pilot een grote kruidentuin ingericht. Dit is een resultaat van de samenwerking tussen Amsterdam Rainproof, de Dakdokters en de Knowledge Mile. Het is de ambitie om van het dakterras een Buitenlab te maken waar onderwijs en onderzoek kunnen experimenteren, bijvoorbeeld met regen- en zonsensoren. Zou het daarnaast niet mooi zijn als we straks onze eigen thee verbouwen op de campus?

Hersens op wielen

De Braincar van kunstenaar Olaf Mooij is een mobiele sculptuur; bedoeld om neer te zetten op de plekken waar de Knowledge Mile 'aan het werk' is. Dat kan zijn bij evenementen, open dagen of presentaties. Op het brein kan bovendien geprojecteerd worden. Ideeën hiervoor kun je mailen aan Maarten Terpstra: m.j.terpstra@hva.nl

Charlie Mulholland
(links) en Fedor de
Groot

Een levendige gemeenschap van studenten en medewerkers op een klein stukje Amsterdam. Op welke manier hebben ze contact met de stad of de buurt? Studenten van HvA-docent Charlie Mulholland en leerlingen van 4e Montessorischool De Pinksterbloem bogen zich samen over een lastig vraagstuk: Hoe zorgen we dat onze kinderen veilig naar school komen, terwijl die ligt aan het drukste fietspad van Amsterdam?

Co-creatie met kids

Charlie Mulholland, docent Communication and Multimedia Design (en Docent van het Jaar!) onderwijst Persuasion Design: design bedoeld om het gedrag van mensen te beïnvloeden. Dat konden de studenten goed in praktijk brengen bij De Pinksterbloem.

'Tijdens de spits rijden er zo'n 1000 fietsen per uur langs De Pinksterbloem. Tussen half 9 en 9 uur turfdn wij er zelfs 400 in een kwartier. Laat dat het moment zijn dat er 400 kinderen naar school komen. Kunnen wij iets doen, wat deze situatie veiliger maakt? Wat het voor de kinderen makkelijker maakt om over te steken en het gedrag van de fietsers beïnvloedt? De fietsers die – begrijpelijk – snel naar hun werk willen, zien de kinderen niet als kinderen, maar als een beperking van hun snelheid.

Een hele mooie oplossing die de kinderen en de studenten daarom hebben bedacht is een laserstraal die als het ware meebeweegt en een indicatie geeft aan de fietsers hoe snel ze kunnen fietsen. Andere vondsten zijn: een soort laserslagboom en schermen die fietsers met de juiste snelheid ter beloning een tekening van de kinderen laten zien. Een van de groepen wilde juist de empathie voor de kinderen vergroten bij de fietsers. Zij bedachten dat je op een scherm een close-up ziet van de kinderen die aan het wachten zijn.'

De gemeente bekijkt de verschillende opties.

Fedor de Groot, adjunct-directeur en docent 4de Montessorischool De Pinksterbloem, was net onderzoek aan het doen naar nieuwe vormen van leren, toen hij in contact kwam met HvA-docent Charlie Mulholland. Ze bedachten dat dit verkeersvraagstuk een geschikt project was voor de schoolkinderen.

'Eerst hebben de studenten de kinderen een mini-workshop gegeven: wat is *persuasion design* en hoe werkt een brainstorm? Daarna hebben we groepjes gevormd waarbij steeds 1 à 2 studenten gekoppeld waren aan 4 tot 5 leerlingen. Samen hebben ze concepten bedacht, die de studenten vervolgens hebben uitgewerkt. De kinderen hebben er veel van opgestoken: een aantal wiskundige vaardigheden: hoe lees je een plattegrond, hoe bereken je afstand en tijd, hoe turf je fietsers, hoe verwerk je dat in een tabel? Maar ook veel samenwerkingsvaardigheden: in groepjes brainstormen, een planning maken, afspraken maken. Wat mooi was: een aantal ideeën, zoals de laserslagboom en de meebewegende laser waren direct afkomstig van de kinderen. En vrij veel studenten hebben dit in hun eindvoorstel verwerkt. Dat vonden de kinderen erg leuk om te zien. Wat ik ook opvallend vond, was dat de kinderen bij de eindpresentatie heel kritisch waren. Maakten bijvoorbeeld een opmerking over teveel tekst in een presentatie. Zij ervoerden geen verschil tussen henzelf en de studenten.'

5X ZAKELIJKE APPS

Kunnen apps je werk makkelijker of zelfs leuker maken? HvA-collega's delen graag hun favorieten met je.

Evernote

Evernote bied je één werkplek waar je alles wat je opschrijft kunt ordenen. Van korte lijstjes tot lang onderzoek. 'Zo heb je altijd al je notities bij de hand, op mobiel én desktop'. Evernote.com

Renee Hol (COM), Paul den Hertog (DMCI), Madelon Doesburg (BN)

RescueTime

'Geeft je inzicht in je tijdgebruik'. Helpt je dagelijkse gewoontes beter te begrijpen en structureren, zodat je beter kunt focussen en productiever kunt werken.

Rescuetime.com

Maarten Terpstra (DMCI)

Trello

'Handig voor online samenwerking in (project)teams'. In één oogopslag alles online organiseren wat met een project te maken heeft, gratis en flexibel. Trello.com

Jerke van der Woerdt (SZ)

MindMeister

Mindmaps, altijd nuttig om er je gedachten mee te ordenen, of juist out of the box te kunnen denken. Met deze app maak, bekijk en bewerk je mindmaps, en je kunt deze ook delen. Mindmeister.com

Dennis Kuscu (SZ)

Basecamp 3

'Top app voor samenwerken met message board, agenda, to-do's, documenten en meer.' Basecamp.com

Abdullah Geels (FS)

AVTIVITEITEN

MAART

9 maart 2016

19.30 – 22.00 uur

Poëziefestival 2016

Een avond vol gedichten; van slam tot sonnet en van rap tot rijm.

hva.nl/floor

17 maart 2016

TO SHARE

Laat je inspireren door het 'Ted-talk'-concept van de HvA, voor jong én oud.

jong.hva.nl

15 maart 2015

Morning Mile Meetup #5

Laat je tijdens een ontbijtsessie bijpraten over de activiteiten van de Knowledge Mile.

knowledgemile.org/meetup

v.a. 17 maart 2016

op donderdagen

Kanen bij de Kachel

De leukste foodtruckverrassing van de Wibautstraat, op de Amstelcampus.

facebook.com/kanenbijdekachel

APRIL

v.a. 1 april 2016

FabCity Campus

Neem t/m juni een kijkje naar de bijdrage van de HvA.

hva.nl/fabcity

7 april 2016

Onderwijsconferentie

Studentbetrokkenheid: hoe betrekken we studenten maximaal bij de klas, opleiding en de HvA?

hva.nl/onderwijsconferentie

19-22 april 2016

Design & The City Conferentie

Hoe kunnen vormgeving en digitale technologie Amsterdam stad leefbaarder, duurzamer en socialer maken?

designandthecity.eu

Volgende editie: 5x goede koffie. Vertel het ons jouw beste tip in/rond de HvA-gebouwen via amstelcampus@hva.nl. De meest bijzondere inzendingen delen we de volgende keer.